

RØROS KOMMUNE

Rådmann med stab
Formannskapssekretær

Kommunal- moderniseringsdepartementet

0030 OSLO

Røros, 22.02.2016

<i>Vår ref.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Saksbehandler</i>	<i>Deres ref.</i>
16/349-4	2010/16	103 &13	Kjell Løkken 72 41 94 12	

HØRING NYTT INNTEKTSSYSTEM

Fra møtet i **Formannskapet** den **18.02.2016**, saksnr **37/16**.

Det underrettes herved om at det er fattet følgende vedtak:

1. Det anbefales at det foretas en årlig oppdatering av kostnadsnøkkel fremover, slik at de er i samsvar med utgiftsveksten i ulike sektorer.
2. Et generelt prinsipp når det gjelder utformingen av inntektssystemet bør være hensynet til lokalt selvstyre og lokal forankring. Dette må være grunnleggende for finansiering av kommunesektoren og for utforming av inntektssystemet videre. Det er helt avgjørende at skatte- og avgiftsordninger som i dag holdes utenfor inntektssystemet, også holdes utenfor i fremtiden.
3. Utformingen av nytt inntektssystem bør gjøres uavhengig av kommunereformen.
4. Røros kommune ønsker at høringsfristen forlenges til 1.9.2016. Høringsfristen er så kort at lokalpolitikere vil ha store problemer med å kunne få satt seg inn i det da det er komplisert og vil bety store endringer.

Med hilsen

Kjell Løkken
Konsulent

Vedlegg:
Samlet saksfremstilling

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Arkivsak: 16/349

SAMLET SAKSFREMSTILLING - HØRING NYTT INNTEKTSSYSTEM

Arkiv: 103 &13

Arkivsaksnr.: 16/349

Saksbehandler:

Bernt Tenstrand

Saksnr. **Utvalg**
37/16 **Formannskapet**

Møtedato
18.02.2016

Vedlegg:

Høring - Forslag til nytt inntektssystem for kommunene

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/forslag-til-nytt-inntektssystem-for-kommunene/id2467858/>

Andre dokumenter i saken:

Saksopplysninger:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) sendte 17.12.2015 ut høring om forslag til nytt inntektssystem for kommunene. Høringsfristen er 1.3.2016. saken drøfter kort hvilke konsekvenser forslaget til nytt inntektssystem kan ha for kommunene. Nytt inntektssystem for kommunene planlagt innført med virkning fra og med 01.01.2017.

Kommunens inntektssystem består av flere elementer; innbyggertilskuddet, inkludert kostnadsnøkkelen i utgiftsutjevningen, de regionalpolitiske tilskuddene og de ulike skatteelementene. Disse elementene skal i sum bidra til å sikre et mest mulig likeverdig tjenestetilbud for alle uavhengig av hvilken kommune en er bosatt i.

Inntektssystemet består av:

- 1) Innbyggertilskuddet, inkludert kostnadsnøkkelen i utgifts utjevningen
- 2) Regionalpolitiske tilskudd
- 3) Ulike skatteelement

Et sentralt spørsmål som drøftes i høringen og som kan få konsekvenser for kommunereformen og kommunen, er dagens kompensasjon for smådriftsulemper i kommunal tjenesteproduksjon. I hvilken grad skal kommuner kompenseres for dette? Det nye inntektssystemet foreslår å differensiere mellom frivillige og ufrivillige smådriftsulemper. Frivillige smådriftsulemper vil ikke lenger bli kompensert, mens ufrivillige smådriftsulemper fortsatt fullt ut skal bli kompensert gjennom inntektssystemet.

Et inntektselement i kostnadsnøkkelen er det såkalte basiskriteriet. Basistilskuddet dekker i hovedsak administrative kostnader i kommunen. Gjennom basistilskuddet får alle landets kommuner et likt kronebeløp per kommune – uavhengig av størrelse. Det betyr at Roan

kommune og Trondheim kommune får samme beløp. Dette beløpet er i 2016 på i dag på 13.2 mill kr.

I høringsforslaget foreslår KMD at basistilskuddet endres til et strukturkriterium. Det avgjørende for hvor stort tilskuddet skal bli, er hvor langt man må reise for å nå 5 000 innbyggere. Dette ivaretar ikke bare reiseavstander innad i kommunen, men også i regionen rundt.

Det skisseres i høringen tre mulige grenseverdier – 13,3 km, 16,5 km og 25,4 km for å «nå» 5 000 innbyggere. Disse tre verdiene ville gitt Røros kommune en reduksjon i basistilskuddet på anslagvis 2 mill kr, 3.7 mill kr og 5.8 mill kr. De øvrige kommunene få om lag like stor eller større reduksjon i basistilskuddet for alle tre grenseverdiene.

Kommune	Gjennom-snittlig reise-avstand for å nå 5000 Innb. km	Netto omfordeling av basis ved strukturkriteriet grenseverdi lik 25,4 km		Netto omfordeling av basis ved strukturkriteriet Grenseverdi lik 16,5 km		Netto omfordeling av basis ved strukturkriteriet grenseverdi lik 13,3 km	
		1000 kr	kr pr innb	1000 kr	kr pr innb	1000 kr	kr pr innb
441Os	16,7	-3 828	-1 923	789	396	662	333
1636 Meldal	11,4	-5 730	-1 444	-2 858	-720	-751	-189
1621 Ørland	7,5	-7 261	-1 401	-5 740	-1 107	-4 520	-872
1662 Klæbu	5,9	-7 703	-1 285	-6 772	-1 130	-5 929	-989
1634 Oppdal	5,5	-7 453	-1 088	-6 756	-986	-6 045	-882
1627 Bjugn	11,8	-5 065	-1 074	-2 158	-458	-2	0
1640 Røros	9,6	-5 817	-1 040	-3 695	-661	-2 048	-366
1567 Rindal	19,8	-2 045	-1 003	807	396	678	333
1664 Selbu	15,4	-3 393	-832	691	169	1 357	333
1612 Hemne	15	-3 528	-829	407	96	1 415	333
1657 Skaun	6,7	-6 357	-829	-5 421	-707	-4 518	-589
1624 Rissa	13,5	-3 064	-459	76	11	2 221	333
1638 Orkdal	4,5	-5 386	-459	-5 676	-484	-5 479	-467
1648 Midtre Gauldal	14,8	-2 529	-399	1 046	165	2 108	333
1663 Malvik	3,2	-5 156	-382	-6 090	-451	-6 274	-465
1635 Rennebu	21,5	-787	-307	1 017	396	854	333
1718 Leksvik	20,3	-970	-277	1 389	396	851	333
1620 Frøya	19,1	-1 052	-227	1 836	396	1 542	333
1653 Melhus	6	-2 286	-144	-2 715	-171	-2 470	-155
1617 Hitra	22,9	1 032	226	1 810	396	1 520	333
1601 Trondheim	1,5	86 095	465	60 358	326	48 951	265
1613 Snillfjord	31,5	528	538	389	396	327	333
1622 Agdenes	26	952	538	701	396	589	333
1630 Åfjord	31,4	1 747	538	1 287	396	1 081	333
1632 Roan	51,3	525	538	387	396	325	333
1633 Osen	47,8	543	538	400	396	336	333
1644 Holtålen	26,1	1 083	538	798	396	670	333
1665 Tydal	42,2	464	538	342	396	287	333

Kilde: KS

Hvis en grenseverdi på 25,4 km blir valgt, betyr det at 320 kommuner vil tape til sammen drøyt 2,5 milliarder kroner på basistilskuddet isolert sett. Disse pengene vil imidlertid bli delt ut gjennom resten av inntektssystemet. De andre kriteriene blir altså relativt sett mer verdt, og her vil Røros kommune kunne bli mer enn kompensert for at kommunen omtrent mister deler det gamle basistilskuddet.

Når det gjelder andre forslag i høringen som kan få betydning for kommunen og kommunereformen, går dette på småkommunetilskudd og regionalpolitiske tilskudd.. Det er ikke mulig å beregne isolert sett hva endringene nevnt over vil utgjøre for Røros kommune. Dette skyldes at KMD først vil presentere et helhetlig forslag til nytt inntektssystem i kommuneproposisjonen for 2017. KS presenterer i januar en helhetlig oversikt over hvordan de foreslåtte endringene i høringsforslaget vil slå ut for kommunene.

Når det gjelder foreslåtte endringer i regionalpolitiske tilskudd, er formålet å forenkle tilskuddsstrukturen, knytte regionalpolitiske tilskudd tettere opp imot øvrig distriktpolitikk og gjøre tilskuddene mer nøytrale i forhold til kommunestruktur. Forslag til satser legges frem i kommuneproposisjonen for 2017.

I høringsnotatet gis det videre en beskrivelse av dagens system for skatt og skatteutjevningen. Det fremmes ingen konkrete forslag til endringer av dagens modell. Skatteandelen og graden avskatteutjevning fastsettes hvert år i kommuneopplegget i statsbudsjettet.

I høringsrunden ønskes det innspill og kommentarer til innretningen på modellen. Videre ønskes det innspill på den prinsipielle vurderingen av om alle smådriftsulemper i kommunaltjenesteproduksjon bør kompenseres fullt ut gjennom utgiftsutjevningen i inntektssystemet.

Saksvurdering:

Røroskommune mener forslagene til oppdatering av kostnadsnøkklene er godt faglig fundert og støtter departementets forslag til justeringer. Det anbefales at det foretas en årlig oppdatering fremover, slik at de er i samsvar med utgiftsveksten i de ulike sektorer.

Den alternative modellen for barnehagenøkkelen må beregnes bedre for å belyse treffsikkerheten på etterspørsel etter barnehageplasser.

Den reviderte kostnadsnøkkelen for pleie- og omsorg vekter ned kriteriet antall PU over 16 år fra 13,97 til 9,72 %. Røros kommune forutsetter at det forhøyede innslagspunkt i ordningen for ressurskrevende brukere nedjusteres tilsvarende.

Røros kommune ser positivt på målsetting for et nytt strukturkriterium; å skille mellom frivillige og ufrivillige smådriftsulemper. De kommuner som har åpenbart ufrivillige smådriftsulemper skal kompenseres for dette, mens de som «tar på seg» frivillige smådriftsulemper ikke vil bli kompensert for dette økonomisk. Dette synes å være i tråd med at utgiftsutjevningen skal kompensere for objektive forhold som kommunen selv ikke kan påvirke. Røros kommunes oppfatning er at dette er en fornuftig tilnærming, og modellen treffer i forhold til å definere kommuner med ufrivillige smådriftsulemper. Men det er tydelig at modellen ikke er ferdig designet og må bearbeides videre for å bli mer «treffsikker» og for å fjerne åpenbart urimelige og utilsiktede utslag.

Røros kommune mener at strukturkriteriet bør holdes utenfor kostnadsnøkkelen og at eventuelle endringer ikke bør skje gjennom revekting av kriteriene i inntektssystemet.

Røros kommune ser det som positivt at departementet forholder seg til kjente indekser og indikatorer (distriktsindeks mv) i sine endringsforslag for de regionalpolitiske tilskuddene. Dette skaper sammenheng i regionalpolitikken og forutsigbarhet for kommunene, og forslagene fremstår derfor som fornuftige.

Skatteandel og graden av inntektsutjevning er svært viktig for Røros kommune. Det er derfor viktig å følge opp en sterk skatteutjevning for å sikre et likeverdig og «godt nok» tjenestetilbud i alle landets kommuner.

Selv om inndelingstilskuddet ikke er en del av høringsdokumentet vil Røros kommune understreke viktigheten av at finansieringen av dette kommer i tillegg til rammene for sektoren. Utformingen av nytt inntektssystemet bør gjøres uavhengig av kommunereformen.

Innstilling:

Røros kommune har følgende uttalelse til forslag til nytt inntektssystem:

1. Røros kommune mener forslagene til oppdatering av kostnadsnøkklene er godt faglig fundert og støtter departementets forslag til justeringer. Det anbefales at det foretas en årligoppdatering fremover, slik at de er i samsvar med utgiftsveksten i de ulike sektorer
2. Et generelt prinsipp når det gjelder utformingen av inntektssystemet bør være hensynet til lokalt selvstyre og lokal forankring. Dette må være grunnleggende for finansiering av kommunesektoren og for utforming av inntektssystemet videre. Det er helt avgjørende at skatte- og avgiftsordninger som i dag holdes utenfor inntektssystemet, også holdes utenfor i fremtiden.

Behandling:

Repr. B. Salvesen (SV) foreslo:

Regjeringen vil presse gjennom store endringer i kommunenes inntektssystem med kort høringsfrist, og uten åpen utredning og konsekvensutredning. Og endringen vil gi voldsomme utslag.

Høringsfristen er så kort at lokalpolitikere vil ha store problemer med å kunne få satt seg inn i det da dette er komplisert og vil bety store endringer. Nå skal kommunene ta beslutning om kommunesammenslåing før de vet hva Stortinget bestemmer om inntektssystemet. Den saken er ikke ferdig behandlet før i midten av juni.

Kvalitet i offentlig tjenester koster, og det er penger og utdanning av nok fagfolk som er utfordringen framover.

Røros kommune vil avvise at en omlegging av inntektssystemet nå brukes som pressmiddel for vedtak av kommunesammenslåinger.

Røros Kommune ønsker av overnevnte grunner at høringsfristen forlenget til 1.9.16.

Repr. I. V. Busch foreslo på vegne av AP/RL:

1. Det anbefales at det foretas en årlig oppdatering av kostnadsnøkkel fremover, slik at de er i samsvar med utgiftsveksten i ulike sektorer.
2. Som innstillingen.
3. Utformingen av nytt inntektssystem bør gjøres uavhengig av kommunereformen.
4. Røros kommune ønsker at høringsfristen forlenges til 1.9.2016. Høringsfristen er så kort at lokalpolitikere vil ha store problemer med å kunne få satt seg inn i det da det er komplisert og vil bety store endringer.

Ved en prøvevotering ble repr. B. Salvesen (SV) forslag tiltrådt med 4 mot 3 stemmer. Videre ble fellesforslaget fra AP/RL tiltrådt med 6 mot 1 stemme avgitt for B. Salvesen forslag.

Ved endelig votering ble fellesforslaget til AP/RL forslag vedtatt med 4 mot 3 stemmer som ble avgitt for innstillingen.

Vedtak:

1. Det anbefales at det foretas en årlig oppdatering av kostnadsnøkkel fremover, slik at de er i samsvar med utgiftsveksten i ulike sektorer.
2. Et generelt prinsipp når det gjelder utformingen av inntektssystemet bør være hensynet til lokalt selvstyre og lokal forankring. Dette må være grunnleggende for finansiering av kommunesektoren og for utforming av inntektssystemet videre. Det er helt avgjørende at skatte- og avgiftsordninger som i dag holdes utenfor inntektssystemet, også holdes utenfor i fremtiden.
3. Utformingen av nytt inntektssystem bør gjøres uavhengig av kommunereformen.
4. Røros kommune ønsker at høringsfristen forlenges til 1.9.2016. Høringsfristen er så kort at lokalpolitikerne vil ha store problemer med å kunne få satt seg inn i det da det er komplisert og vil bety store endringer.